

U.É.K.

451241

JAN. 1.
1933
ÁRA 20 LEI
1. SZ.
XXII-ik ÉVF.

BIBLIOTECA UNIVERSITARA - CLUJ

„Kadettok“
Az Aradvárosi mozik slágerműsorától.

762 34
EXT. LEGAL.

Szegesvári szövetgyár vezérlépviselete:
Vajda Béla
ARAD,
No. 1
Str. Alexandri

Bul. R. Maria

Ne nézzen se jobbra, se balra

Cipőt: jót, olcsót és divatosat csak a több évtizedes

Lévay és Szigeti

cipőáruházában vásárolhat

A SZINHÁZ PÉNZTÁRRAL SZEMBEN

Autóhengerek furását amerikai gépekkel hengerenként 200 leiért vállalja

A. KÁLMÁN, Autó- és Motorabteilung Arad.

MERCANTIL

szőnyeg és divatáruház

(v. Szabadság-tér)

— a színház homlok részével szemben. —

Arad és vidéke elismerten legolcsóbb bevásárlási forrása. — Meglepően olcsó árak.

ERDELYI ÚJLET

POZITÍV, TÁRSADALMI, MŰVÉRETI ÉS KÖZGAZDASÁGI TETILAB

20 LEI.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ..... 600 lei

Az egyes szám ára 20 lei

Magyarországon 60 fillér

Jugoszláviában 5 dinár

Csehszlovákiában 4 c. k.

Ameriában 1 évre 6. d.

.....
Előfizetési árak egy évre: válatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

.....
Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek vagy bármelyik hirdetőiroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetésoldalon 6 lei négyzetem-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szövegközi részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerkesztőség: v. Szent László-ucca 2. — Telefon 520.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—10-ig, d. u. 4—6-ig.

Kiadóhiv. és nyomda: v. József-fhg-u. Csanádi-pal.

ARAD.

1933 JANUÁR 1.
XXII. ÉVF. 1. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:

GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbizot-
tak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brașov, Satu-Mare, Tg-Mureș

B. U. É. K.

(Arad.) Boldog újévet kívánok. De mi az a boldogság? Főként milyen az a boldogság, amelyet úgy kívánhat az ember, hogy a kívánságának tartalma is legyen, ne csak formája?

Nem kívánhatom neked, hogy az új esztendő végesvégiig a tökéletes öröm szüntelen esztendeje legyen. Nem kívánhatom, mert te is tudod, én is tudom, hogy ez lehetetlen. Valaha, álmatag serdülő korunkban, valamennyien azt hittük, hogy valahol, valamilyen titkos kapu mögött várakozik valami csodálatos megvalósulás, amely tündöklő szívű felistenekké fog varázsolni bennünket. Én már tudom, hogy ez a kapu nem nyílhatik meg soha. Éltem, éreztem, tanultam, kutattam. S most itt állok egyetlenegy mondatnyi tudományommal: a világtörténelem nem más, mint az emberi fajta boldogtalanságának története.

Nem kívánok neked csodát, mert a kívánság nem volna őszinte. Nincsenek csodák. Megmondom, mit kívánok. Néhány pillanatot vagy órát a meg nem változtatható, vak és néma hétköznapi élet időtlen áradatában. Mert az idő ebben az esztendőben is tovább folyik, mint eddig, szilveszteri lámpaoltás sikoltozó kis ellobbanása ezt az irtózatossággal teljesebbé teszi. Amiben idő és végtelen torkollanak össze, árja utjából el nem térítheti. És egyetlen rebbenéssel sem változik a sors, amelyben az évek könnyörtelen szaporodtával vergődünk előre. Percre nap, hónapra esztendő, lefekszünk és felkelünk. Más különbség alig van, mint hogy némelyik felkeléskor a tükör meglepi a szórakozott pillantást: nini, megint öregebb vagyok, mint a multkor, mikor ugyanígy ráeszméltem saját arcomra.

Csak néhány pillanatot kívánok. Néhány megkönnyebbitő lélegzetvételt.

Kívánom, hogy két gond között bele tudjál felejtkezni egy jó könyvbe. Jó könyv kevés van és kevés lesz. De legyen egy órád lefekvés után, elalvás előtt, mikor magad vagy, kint elcsendesedett a világ, mint az elszunnyadt börtönőr. S a könyv fog-

jon meg, szivjon fel, ragadjon magával és mikor az utolsó oldal elolvasása után fáradtan leejtet a takaróra, kívánom nézésedbe azt a halvány mosolyt, amely annyira hasonlít a kisgyermek ámulatához.

Kívánom, hogy egyszer, mikor véletlenül körülnézel ott, amerre éppen jársz, hirtelen leljen meg a pillanat különös hangulata, dobbanjon meg benned az a titokzatos harmónia, amelyet alkony, távoli fellegek, sziporkázó fénypontok, véletlen fogékony-ság és tájkép megfajthetetlen találkozására ad. Nézz körül, ámulj el, tedd szivedre a kezedet és érezd, hogy édesen fáj a szived.

Kívánom, hogy miközben megismersz másokat és rájössz jó tulajdonságaidra, egyszer csak fedezz fel magadban valami jót, amit addig nem ismertél. S ebben a kedves pillanatban tudj bölkolni magadnak úgy és tudj vonzódni magadhoz úgy, mintha idegen ember volnál.

Kívánom, hogy kapjon meg egyszer egy melódia, nem baj, ha utszéli is. De legyen kedves neked, döngicséljen a füledben és fesse meg egy tűnő napodat a muzsika bájával. Dudold magadban öntudatlanul, mint színes fátyol álljon közéd és hétköznapod közé, míg el nem enyészik könnyű kis varázsa oda, ahová elenyészik minden.

Kívánom, hogy örülni tudj egy pohár friss víznek. „Jaj de jólesett”, — mondd utána csillogó szemmel. Kívánom, hogy örömd legyen egy tréfában, amit hallottál. Jusson eszedbe később is és kedvtelve mosolyodj el mulatságán, elmésségén. „Régen hallottam ilyen jót”, — mondd magadban csendes jó kedvvel. Kívánom, hogy soká nézz egy véletlen tiszta vizű ábrát, és gyönyörködve csodálkozz azon a megható igyekezeten, amellyel szép akar lenni. „Kedves vagy”, — mondd neki és értesd arcodhoz.

Veszed-e észre, hogy csupa olyat kívánok neked, amihez senki más nem kell, csak magad?

Tudom, nem élhetsz egyedül. S ha meg vagy magad, arra is van kívánságom.

Kívánom, hogy ha találkozol azzal, akitől elszakadtál, csendesen, nyugodtan, ugyszólván kíváncsian pillants rá, róla rögtön nézz magadba és lásd meg, hogy már a sebhely is teljesen elhalványodott. Már nem haragszol, nem lázadszol, tökéletesen nyugodt vagy és enyhén elnéző jóakarattal gondolsz arra a keserű, haborgó, bolond valakire, aki mintha nem is magad lettél volna. És kívánom, hogy akinek uj arca az esengő, titkos vágy sugárzó keretével bukkant fel szivedben, attól kapj egy gyönyörűen megdöbbenő, biztató, otthonos, meleg pillantást. És költöz-zék beie szivedbe a repeső várakozás, amely lebegve tud hordani szárnyain, amely megszépíti szemedet, amely este andalítóan simogat álomban és reggel kedvessé teszi azt a pillanatot, mikor felébredsz. Várod az örömet ujjongó titokkal és ne tudd, hogy az öröm várása sokkal szebb az örömnél.

Boldog újévet kívánok: feledést, vágyat és reménységet.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Harctéri tudósítónk jelenti:

A petroleum és gázlámpák csapata diadalmasan bevonult Aradra és elfoglalta a villanygyár fontosabb hadállásait

(Arad). Az Erdélyi Élet az egyetlen aradi ujság, mely felemelte szavát a villanytelep telhetetlensége miatt és tiltakozott a magas áramdíjak ellen, amiket az aradi villanytelep szed. Rámutatunk arra, hogy a mai viszonyok között ezek az árak tartahatatlannak és hogy a város vezetősége helytelenül járt el, amikor a közvilágítás fokozása céljából az érvényben lévő árakat három évre biztosította a telepeknek. Eszerint még két évig a másfélejes egységárat szedhette volna az aradi villanytelep. Szedhette volna, de nem szedheti a valóságban, mert az idő beigazolta az Erdélyi Élet véleményének helyességét és rácsáfolt az üzleti kapzsiságra. Amikor minden árucikk értéke rohamosan esik, nincs az az erő, mely az áramdíjak csökkenését megakadályozhatná.

Az általános olcsóbbodás maga után vonja, hogy a nagy áramfogyasztó nyilvános helyiségek: szállodák, kávéházak, vendéglők és műhelyek nem voltak képesek a vil anyvilágítás magas rezsijét viselni és olcsóbb világitásra rendezkedtek be. Sok helyen szereltek fel és szerelnek még ma is állandóan petroleumgázlámpákat és ezáltal nagy megtakarítást érnek el.

Egyetlen ilyen üzem például egy hónapbnn husz-ezer lejjel kevesebb villanydíjat fizet, amióta petrolux lámpát szerelt fel helyiségében.

Kávéházakban, üzletekben, nyomdákban és más műhelyekben ma már petroleumlámpásokkal világítanak, de rengeteg az iroda-

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINCSEK, AKKOR VEGYEN!

CAMIONAGE

Oradea Lugoj
Satu-Mare Reșița
Carei-Mare Deva
Cluj Brad
Timișoara Hunedoara
és más városokban.

Beraktározást, szállítást a leggyorsabban és legolcsóbban

Weisz

és

Haász

szállító cég végez.
Arad, Zoltán-uca 7.

helyiségek száma is, ahol rátértek erre a világitásra, mert ez jóval olcsóbb a villanyvilágitásná!

A város is rosszul járt a közvilágitás fokozásával, mert kiderült, hogy megcsappant bevételei következtében nem képes fizetni a fokozott világitást, úgyhogy a főuccán is csak annyi lámpát égetnek, mint azelőtt és a horribilis költségbe került oszlopok sötétbe merednek és csak árnyékot vetnek az utra, nem fényt. A külvárosok pedig ezentul is sötétben maradnak. oda villanyégő nem jutott. A villanytelep olyan szűkmarkunak mutatkozott a vonalak meghosszabbításában, hogy Botioc Elek dr. polgármester kénytelen volt a Kádas telepen petróleumlámpásokat felszerelni az uccai világitásra.

A villanytelep igazgatósága most már kezdi érezni a fogyasztás rohamos csökkenését, azonban még mindig nem tér a helyes, az egyetlen helyes utra: az árak általános leszállításának útjára. Azt hiszi, hogy Aradváros közönségének továbbra is fejőstehene lesz a vállalatnak. Azonban, amint nagy fogyasztóit kezd sorra elveszteni és több helyről hallja, hogy petróleumvilágitásra térnek át, suba alatt megkísérli, hogy leszállított árakkal hódítsa vissza a menekült fogyasztókat. Megtörtént, hogy egy aradi nagyfogyasztónak majdnem féláron

kilencven baniért kínálta az áram hektovattját, amiért eddig egy lej ötvenöt banit fizettek és fizetnek Aradon a fogyasztók.

A villanytelep uralma megtörték tehát és ha a fogyasztó közönség továbbra kitart és mind többen térnek át más világitásra, nem lehetetlen, hogy rövid idő múlva elérik azt, amit a város hosszas tárgyalások után nem tudott elérni, hogy a villanyvilágitás lényegesen olcsóbb lesz Aradon.

l.

Boldog új évet

szerez kozzátartozóinak, ha

Goldhaus-ban

meglepő olcsó árakon vásárol mindenféle textilárukat, ingzefireket, pouplinoakat, bársonyokat, férfi és női szöveteket, selymeket stb.

Goldhaus

Temesvár: I. Dóm-tér No. 7.

Arad: Bul. Red. Ferd. No. 11.

Ajándéktárgyakat
évtizedek óta
mindenkinek

Színházi Versenybazarban

vásárol. (volt Szabadság-tér.)

Aktualitások a cionizmusban

(Levél az Erdélyi Élet szerkesztőjéhez.)

A mult század zsidója élte a maga getto-életét. Lelkében még ott borongott az elmúlt évszázadok elnyomatása, Lassan nagy harcok, sok vér — talán pénz árán megnyitlak a gettók kapui. Prága, Lemberg, Krakkó, Vilna, Varsó sok százezer zsidója

kijött az életbe, a napra. Ujult erővel robban ki a zsidókérdés, amelynek most már természetes folyamánaképpen feltűnik a nemzeti ideáljaiért küzdő zsidó gerinces alakja.

Inkvizíció, krimi, ugandai kolonizáció és sok más jó- és rosszszemű törekvés előbb-utóbb főnakadt, ha másutt nem, magán a zsidón. A zsidó lelkekben egy olyan atmoszférát kellett teremteni, amely végül egy ideológiai alapokon nyugvó nacionalizmusban kulminált.

Ebből a lelki diszpozícióból önként született a huszadik század egyik leghatalmasabb megmozdulása — a cionizmus. *Hazát teremteni a történelem örök bolygó zsidójának.*

Nem volt kétséges, hogy ez csak a régi haza — Palesztina lehet.

Ismerjük meg nagy vonásokban ezt az organizációt.

Két pénzügyi faktor irányítja Palesztina kolonizációját. Az egyik a Nemzeti Alap, a másik az Építési Alap.

A Nemzeti Alap (Keren Kajameth Lejzrael, röviden K. K. L.) földet vásárol, vízműveket emel, területeket befasít, házakat épít. Hatalmas milliói elsősorban apró adományokból regrutálódnak. Az 1929-ik évben 271.000 angol fontot gyűjtöttek össze. Országok szerint a legtöbbet az Északamerikai Egyesült Államok (4,500.000 zsidó lakossal) adtak, majd sorrendben Lengyelország (3,250.000 zsidó), Anglia (300.000 zsidó), Németország 600.000 zsidó), Délafrika (80.000 zsidó), Palesztina (220.000 zsidó), Románia (1,200.000 zsidó), Csehszlovákia (400.000 zsidó) következnek. Jugoszlávia (70.000 zsidó) tizenkettedik ebben a sorban.

A legnagyobb egyéni adomány, egy az ismeretlenség homályába burkolozó angol 30 millió leinyi, majd Sir Alfred Mond (Lord Melchett) 25 millió leinyi adománya. Nem érdektelen megemlíteni az egyszerű moszkvai zsidó, Rafael Gotz négymilliónyi hagyatékát sem.

**Kevés pénzért
sokat vehet a**

TEXTIL CENTRAL-ban

Arad, Megyeházzal szemben.

A Nemzeti Alapnak ma már 400.000 dunam saját földje van (egy dunam 1.000 négyzetméter). Ez a föld Palesztina legjobban termő, főleg városok közelében fekvő, igen nagyértékű területe. Ha hozzátesszük, hogy a zsidó magánkézben levő földterületek még kb. 600.000 dunamot tesznek ki, elképzelhető, milyen lendülettel teli életet teremtett ott a kolonizáció. Megértjük, hogy *miért nincs ott gazdasági krízis, miért nincs munkanélküliség és miért kérnek a világtól még ma is újabb és újabb munkáskezeket*

Palesztina területe körülbelül akkora, mint Belgiumé, ahol 9 millió ember él, míg Palesztinában csupán egymillió. Ebből 220.000 zsidó nemzetiségű, 1880-ban csupán 25.000 volt a zsidók száma. Ez a szám a kolonizáció tempójának arányában növekszik és az utolsó két esztendőben olyan lendületet vett, hogy a relativ majoritás már csak esztendők, míg a tényleges többség alig néhány évtized kérdése. A zsidók elsősorban földművelésből élő parasztok. A kolóniák 92⁰/₀-át nagybirtokos effendiktől, míg 8⁰/₀-át szegény fellahoktól vásárolta a K. K. L. Ezek pontos statisztikai adatok. Így megdől az a szívesen pertraktált vád, hogy a Nemzeti Alap a szegény fellahok földjét szedi össze.

Az araboknál majdnem kizárólag az asszonyok dolgoznak. Földjeik évszázadokig a legprimitívebb megmunkálás alatt állottak és ahol eddig a föld alig hozott valamit, ott most néhány évi okszerű gazdálkodás után dusan termő narancsligeteket teremtett a Nemzeti Alap,

A zsidókérdésből néhány év alatt arabkérdés lett. Az 1929. évi pogromok (amelyeknek 160 zsidó áldozata volt) tiszta helyzetet teremtettek. Kiderült, hogy az arab fellahoknak valami keves okuk volt a zsidókkal való beháborura, hiszen az arab paraszt életstandardja egyike a legalacsonyabbaknak és csakis azóta mutat némi följavulást, amióta zsidó kolóniák vannak. Az arabok így mindig a kolóniák közelébe húzódnak. Kiderült hamarosan, hogy ezeket a vérfürdőket arab nagybirtokosok szították, akiknek semmiképpen sem konvenniált, hogy az eddig угyszólván rab-szolgasorsban sinylődő paraszt — éppen a zsidóktól tanulva ezt — emberi jogokat emleget és béremelést merészel kérni. Az arab effendik hatalma ott jelentkezett a legmarkánsabban, ahol az arab parasztok nem azt követelték, hogy az ő munkabérüket emeljék a zsidó földműves munkabér-nívójához, hanem azt kívánták, hogy a zsidó munkás is ugyanolyan keveset kapjon, mint ők kaptak eddig,

Az arab probléma ezzel a generációval egyéb okoknál fogva

I. osztályu mindenfélе száraz épületfa

padozatdeszka, kerítésoszlop, cserép, valamint I. oszt. száraz keményfaanyag, dió, hárs, gőzölt bükk stb. és mindenfajta tűzifa legolcsóbban

„LEMNARUL” FATELEPEN

szerezhetők be. Calea Saguna 66—70. Telefon 714. — Faszén kilogrammonként 2 lej.

Buék. Szénássai divatáruháza
 visszavonásig **gyári árakon árusít**
 A R A D, volt Karolina-u. sarkáú

is előreláthatólag végérvényesen megoldást nyer. A zsidó kolóniák a körülöttük élő arabokat magukhoz szoktatják. Tanítják, nevelik, megismertetik velük terveiket, munkát igyekeznek adni nekik, jobban fizetik, jobban élelmezik őket, mint az arab nagybirtokosok tették. Igen sok nehézséggel jár ez a kulturmunka, az arab effendiknek ellenkezők az érdekeik. Főleg a gyermeknevelés terén érnek el az araboknál jelentős eredményeket. Napközi otthonaikban együtt nevelik élelmezik, tanítják az arab gyerekeket a zsidó gyerekekkel. Így azután ezt a ma fölnövő generációt már egészen más szellem hatja át a zsidó kolóniákkal szemben, mint apáikat. Így megnyerik maguknak természetesen az arab gyermekeken kívül az arab anyákat is.

*

☛ ☛ Néhány adatot jegyzünk le a Nemzeti Alap multjából. Főállása óta 193 májusig 2 millió fontot investáltak. Ebből

földvásárlásra	1.5000.000
csatornázásra és talajjavításra	250.000
fásítás	150.000
házak, munkáslakások	60.000
középletekek, vízvezetékek	35.000

Az organizáció másik igen fontos szerve az Építési Alap (Keren Hajessod). A Nemzeti Alap vásárolja a földet, az Építési Alap szerzi be a szükséges berendezést hozzá, a kolonizációt, finanszírozza a bevándorlást, főtartja a szükséges kórházakat és iskolákat, gyárakat alapít. A Keren Hajessod többek között selyem, bőr, tészta, csokoládé, olaj, cement, szappan, dohány és még sok más gyárat épített és finanszíroz. A népoktatás és egészségügy terén is hatalmas eredményeket ért el rövid idő, tizenkét év alatt. Gyermekekotthonokat, négy gimnáziumot, technotechnikai főiskolát, egyetemet, tanítóképzőt, városi és falusi népiskolákat, egy muzeumot tart fön. Az iskolában héber a tanítási nyelv, ezen kívül angolul és arabul tanulnak.

Mindezekhez az Építési Alap önkéntes adakozásokból teremti elő a szükséges tőkét.

*

Igen érdekesek a Jewish Agencynek a Népszövetséghez be-terjesztett adatai. A Jewish Agency az a szerv, amely az angol hivatalos hatósággal együtt a Palesztinai kolonizációt fölülbirálja

Ujévre mit vegyünk?

Csak olyan ajándékot, ami hosszú éveken át maradandó örömat okoz. Akár egy látszó, vagy fényképezőgép, nálunk olcsó áron értékes ajándékot kaphat. Gyermekei részére vegyen önműködő játékot: kisvasutat, gőzgépet, mozigépet, vagy gép-építő szekrényt. A mai gyerekeket csak a mozgó játék érdekli. — Ked

KUN látszerész

Arad. Bulevardul Regina Maria No. 18.

és ezért mintegy felelősséget vállal. A memorandumban vannak többek között az 1931 novemberében végzett népszámlálás adatai is. Palesztinának ekkor 1,035.154 lakosa volt, melyből 75.000 zsidó (ez az adat téves, miután ekkor már több mint 200.000 zsidó lakosa volt). Az 1931 évben hivatalos certifikáttal 4.075 zs.dó költözött Palesztinába, akik közül jelentős számu a jómódu, saját tőkével rendelkező bevándorló. (Ezrekre megy természetesen azoknak a száma, akik turista utlevéllel jönnek). A bevándorlók legtöbbször oroszországi.

A kataszteri hivatal közlése szerint az 1931-ik évben 41.226 dunam új föld került zsidó kézbe. (1932-ben szintén 40.000 dunam 1.075.000 font értékben. A Nemzeti Alap 9.910 dunam földet vásárolt.

Fásításra 3500, vízvezeték építésre 11.000 fontot kötöttek. Ebben az évben 3 millió láda narancsot exportáltak. Ujabbán 10 000 dunam földet ültettek be narancsfával és így a narancsültetvények már 68.000 dunamra rugnak. Ezekben az ültetvényekben mintegy 10 millió fontot investáltak. Ez két és fél milliárd dinárnak felel meg.

Egy év alatt Tel Avivban 1097 épületet emeltek. Hatalmas erőműtelep létesült a Jordánon és ezek mellett egész sereg új gyár kezdte meg működését. 265 iskolában folyik a tanítás. A lakosság 96%-ban zsidó iskolákat látogat, míg 2% keresztény és 2% állami iskolát. Az 1930-ik évben az Építési Alap 75.7000 fontot fordított iskolákra. Egy esztendői büdzséje közel 800.000 fontot tett ki.

E két finánciális szerv munkálkodásán dolgoznak a világ mindan részében élő és működő cionista egyesületek. A sok országos, vagy lokális egyesület, a nők világszervezete a Wizo (Womens International Zionist Organisation), az ifjusági és munkás egyesületek.

Ha fönti ismertetés adatait egybevetjük, kialakul előttünk az a hatalmas munka, ami ma Palesztinában folyik. Látjuk és megértjük, melyek azok az erők, amelyek Palesztina morenás talajából gabonabanán-, narancs-, olaj-, mandula-termő vidékeket varázsolnak. Látjuk, honnan tudtak erős kezek elhanyagolt, kihasználatlan területeket az általános emberi kultura és jólét szolgálataiba állítani.

Cipőket **Apponyi Testv.-nél**
legelősbban
vásárolhat
ARAD, Bulevardul Reg. Ferdinand (a városházzal szemben)

Ajándékot
előnyös és olcsó áron vásárolhat

C S Á K Y
órák és szerzésnél

Arad, Lutheránus temp-
lommal szemben. Óra, ék-
szerjavítás, ékszerzés
elsőrangú kivitelben. oo

Akiket nem talált meg a kis Jézus

(Riportpályázat)

(Arad). Betlehemisták járják a falvakat: gyertyák gyulladnak ki a szegényes viskókban. Ünnepre készülnek a városok. Tündérfényben usznak a kirakatok, az uccák. A karácsonyi hangulat megszállta lelkekben pásztorénekek muzsikálnak:

— Pásztorok keljünk fel,
Sietve menjünk el
Betlehem városába,
Rongyos istá ócskába . . .

Ugy van: maga a szegénység istene, A jézus Krisztus is földél alatt — ha mindjárt istálócskában is — jött a világra, mégsem szabad ég alatt esőben, vagy hóban. A szeretet melegségén kívül az emberkézcsinálta földél enyhe levegője fogadta. Szülei, Mária és József szegény emberek volnának ugyan, de az evangélisták sehol sem beszélnek arról, hogy megkóstoltatták velük a kilakoltatást.

Kétezred óta prédikálják igéit hatalmas templomokban öblöshangu papok, kétezzer Karácsony ihletében fürdött világ lelkének zugó harangok hirdették, hogy megszületett a megváltó ember-szeretet. Igen? És ugyan hol van?

Most kérjük ezt karácsonyi hangulatban, amikor pásztorénekek hangicsálnak a vityilók ablakai alatt, amikor tündérművek fényében usznak a paloták, amikor még a hivatalos zordság barázdái is elsimulnak. :

— Karácsony van: szeressük egymást!

Most, amikor a szerencsétlen sorsu ember itt áll előttünk és így kesereg!

— A feleségemmel és két apró gyermekemmel húzódtam meg a két lépés széles és négy lépés hosszú szobácskában. Egy év óta nem dolgozom. Andris József a nevem, géplakatos vagyok. A többszörös háziurnak adós voltam párhavi házbérrel. Nem kegyelmezett és pénteken este 6 órakor 16 hónapos beteg gyermekemmel és a harmadfélhónapos csecsemővel a kapu alá rakatott. Mit csináljak? Minden munkát elvállalnék, hogy földél alá jusunk, hiszen a gyermekeink megfagynak . . .

A szerencsétlen ember szavába ölti szavait a másik siránkozó, a szerencsétlen asszony:

Husz esztendeig fizettük a lakásunk házbérét. Az uram gyári munkás volt, Mészáros János. Egyszerre munkanélküli lett. A nyomoruság elől a halálba menekült Magam maradtam. Párhónapi házbérrel tartoztam a háziurnak és a távollétemben minden portékámat az udvarra rakták. Beteges öreg asszony vagyok, mit csináljak? Én kövessem az uramat az öngyilkosságba?

— Engem is kidobtak az uccára. Hatodmagammal vagyok. A legkisebb másfél éves. Szaladgáltam ide-oda, de sehol semmi. Mit csináljak? Ugráljunk a Marosba?

Hát most azt tessék megmondani, hogy hol kereste volna ezeket a kis Jézus?

Mindennemű fűszer és csemegeárunk
legjobb minőségben, legolcsóbban **É L E S** fűszer- és csemegeüzletében o—o

Törvényszéki csend

(Arad.) Ünnepe után. Birák, törvényszéki tanácsok többnyire nem tárgyalnak és ilyenkor érvényesül csak igazán ez az épület, Most csak magát adja emberek nélkül, amint nyomasztó szürke falait fölnyujtogatja a vizsgálaton téli borulatban, amint az elnéptelenedett folyosókon zavartalanul, szinte kísértetiesen borong a köpőcsészés, amoniákszagu hangulat.

Borzongató kietlenségét rendes napokon átmelegíti a lárma, izgalom, könny és szónoklatok, de most így kihülten, elhagyottan, csöndesen úgy hat az emberre, mintha hirtelen belezuhant volna valami nyirkos, kriptás mélységbe.

Az üres tárgyalóterem ajtáin belül, amint kong a lépés, mintha régen eltemetett elítéltek szellemei sétálnának a kikopott padlón és a levegőben a bűnügyek, tragédiák emléke révül föl a vádlottak sorsa, szenvedése.

Képek bukkanak föl a homályból, fejek, izgalomtól eltorzult, nyugtalanító arcok, gyilkosok, sikkasztók, családi drámák szereplői, hivatásos bűnösök, akik az életnek más utjait nem ismerik, csak azt, amely a nyomoruságtól a börtöncelláig húzódik. Aztán kétségbeesett, könnyező emberek, akiket a véletlen, a körülmények sodortak ide és megsemmisülve, összetörtén zuhantak az emelvény elé, ahol rájuk olvasták a törvényt, hogy ezzel az aktussal kitöröljék őket abból az osztályból, társadalomból, amelyben addig éltek.

Mennyi könny, sóhaj, izgalom forrósítja át nap-nap után ezeket a tárgyalótermeket, amelyeken keresztül áthömpölyög az élet, a bűn, az emberi létnek minden titka, nyomorusága, szenvedése. Most csöndesek a terem, de az atmoszférájuk nyugtalanító és az ember riadtan csukja be maga mögött az ajtót, olyan érzéssel, mintha onnan utána lopkodva egy rabló vagy gyilkos, késsel a kezében.

Innen a folyosóról, a párás ablakon keresztül, szabályos fekete lyukak sorakoznak egymás mellett és fölött, mintha sok rossznézésű szem sunyin, megvetéssel hunyorogna ki a száradt vértócsaszínű téglafalakból. Mögöttük cellák, emberek, sorsok, rabok. Egyik-másik ablakban fehérlik, valami, bőgrék, papirosok, csomagok, biztonnal ünnepre kapták őket

Yo-Yo franciául: bon-bon

S ki a bonbont szereti, az
ujévre olcsó áron

Csokoládé király-nál

veheti — (v. Forray-uca.)

hozzátartozóiktól. Remegő kézzel bontogatják föl és amikor esznek belőlük, az étel ize nyomán fölrévíül előttük az emlék, az otthon, a család, a kinti szabad élet, amelynek vad kavargásában birkózva elbuktak.

Talán éppen az enivalóért, amit meg akartak szerezni, vagy ami hiányzott.

Szolga tűnik föl, katonásan, mereven lépked a homályban, aktacsomó a kezében, a papirosokon sorsok, életek, vallomások, ítéletek. Holnap a rosszszagu folyósok megint benépesülnek izgatott, vitatkozó emberekkel, megint fölcsilannak a fogházörök szuronyai, bilincsek zörögnek, darócruhákól kusza, sápadt fejek, sötét, kutató tekintetek villannak ki és a zsufolt, fülledt tárgyalótermekben fölhangzik „a király nevében!”

Szerelem az étkezőkocsiban

A fináncokkal csókolodzó asszony érdekes tartási pere a bíróság előtt — A szakítás előtti flörtölés nem ok a tartásdíjmegvonására

(Timișoara.) Furcsa házassági perben hozott legutóbb döntést a törvényszék.

Az eset szenvedő hőse egy főpincér volt, aki a háló-kocsitársaság szolgálatában az étkezőkocsira volt beosztva.

A főpincér így idejének legnagyobb részét családjától távol töltötte és fiatal felesége a hét legnagyobb részében egyedül unatkozott odahaza.

Mindamelletts a házaseslet köztük, legalább is külsőleg, zavartalannak mutatkozott. A baj csak akkor következett be, amikor egy napon az étkezőkocsiban elegáns fiatal nő jelent meg, akit maga a főpincér szolgált ki.

A hölgy étkezése a szokottnál tovább tartott és a végén már csak ő volt az egyedüli vendég a kocsiban. Amíg a vonat Bukarest felé robogott, addig a főpincér beszélgetésbe keveredett a nővel, aki mingyárt bizalmat tanúsított vele szemben és elmondta, hogy özvegyasszony, azonban sehogy sincsen jelenlegi helyzetével megelégedve. A beszélgetés vége az lett, hogy a jóképű főpincér barátságot kötött a nővel, akinek, amikor a fővárosba érkeztek, randevut is adott.

A vasuti találkozás után benső ismeretség fejlődött, amely annyira hatalmába kerítette a főpincért, hogy egy na-

B.U.É.K.

Bárkitől megkérdezheti: ujévre szöveteket, selymeket legjobban és legolcsóbban

I. EISELE-nél

lehet vásárolni. Str. Metianu — volt Forray-ucca 2. sz.

pon feleségének is megmondta azt, hogy vele többé nem akar együttélni. A meglepett asszonynak azután bevallotta a főpincér, hogy az elhatározása háttérében az

új ismeretség áll és kijelentette, hogy a válópert is folyamatba fogja ezek után tenni,

mert az özvegyet akarja feleségül venni.

A dolog azonban nem ment olyan könnyen, mint ahogy azt a főpincér elképzelte, mert felesége

nőtartásdíj megfizelése címen pert tett folyamatba a csapodár főpincér ellen, akiről utóbb megállapították azt is, hogy szíve választottjával közös háztartásban él.

Ebben a perben érte azután az asszonyt a legnagyobb meglepetés, amennyiben férje kijelentette a bíróság előtt, hogy az asszonynak nem hajlandó tartásdíjat fizetni azért, mert felesége arra időközben érdemtelenné vált.

Elmondta a férj a bíróság előtt, hogy abban a házban, ahol ők laknak, egy pénzügyőr lakik. Utóbb értesült arról, hogy a különélés óta az asszony mindennapos lett a fináncnál, akivel a legjobb viszonyt tartja fenn.

A ház lakói előtt feltűnt ez a dolog és ezért gyanus szemmel nézték az asszony állandó vizitelését.

A nő ugyan folyton azt hangoztatta, hogy ő csak unalomból jár el beszélgetni, azonban ezt senkisémm hitte el neki, mert többen akadtak, akik őt a fináncnal csókolózni is látták.

Az volt tehát a férj álláspontja, hogyha eredetileg az életközösséget ő szüntette is meg,

az asszony a tartásdíjhoz való jogát elvesztette azért, mert folyton a finánc körül forgolódott és férjes asszonyhoz nem illő magatartást tanusított.

Az asszony természetesen tagadta a vádakát és kijelentette, hogy a finánc komoly köztisztviselő, akinek eszé ágában sem juthat az, hogy egy urinóvel szemben hivatalos helyiségben efféle dolgot engedjen meg magának,

A férj ugyan továbbra is fenntartotta állításait és ragaszkodott tanui kihallgatásához. A bejelentett tanuk el is jöttek a bíróság elé és vallomásukban megerősítették a férj panaszait. Olyan tanu is akadt, aki az asszonyt éppen azon

Ujévre

olesón
csak

STRASSER

divatáruházában vásárolhat.

kapta rajta, hogy a pénzügyőrrel csókolóznak. Vallották azt is a tanuk, hogy az asszonynál egy időben *idegen férfi fényképét látták* és hogy a férjéről nem valami elismerő módon nyilatkozott.

Igy azután az asszony keresetét érdemtelenység címén el utasították.

Az asszony fellebbezést jelentett be az ítélet ellen és abban arra hivatkozott, hogy őt a tartásdíjtól elütni nem lehet. A tanuk ugyanis, még ha igazat mondtak is,

legfeljebb csak azt bizonyították, hogy ő az együttélés idejében hüllenkedett férjével szemben.

A nótartásdíj megvonására azonban ez nem lehet ok, mert itt, csak azt az érdemteleniséget lehet szemelőtt tartani amely az együttélés megszakadása után következett be.

Arra tanu nincsen, hogy ő azok után, hogy férje tőle elköltözött, a hitvesi hűség ellen bármiben vétett volna,

azt pedig maga a férj sem állítja, hogy az együttélést azért szakította meg, mert az ő hűtlenségére rájött volna. Ezen az alapon tehát a tartásdíj megítélését kérte.

Legutóbb hirdette ki az érdekes ügyben határozatát a fellebbezési bíróság.

A törvényszék a járásbíróság ítéletét megváltoztatta és az asszonynak tartásdíjat ítél meg.

A határozat indoklása szerint azok a ballépések, amelyeket a tanuk igazoltak, még *az együttélés idejében történtek, tehát elévültek.* Maga a férj is elismerte, hogy ő egy idegen nő kedvéért hagyta el a feleségét, tehát *nem az asszony magatartása miatt.* Ha a férj rá is jön arra, hogy felesége az együttélés ideje alatt megszegte a hűséget, ez nem ok a tartásdíj megvonására, mert ezt csak olyan körülményre lehet alapítani, amely az elhagyás után következett be. Arra pedig adat nincsen, hogy a különélés ideje alatt az asszony a fiánccal meg nem engedett viszonyt folytatott volna, ezért a tartásdíjat meg kellett a számára itélni.

Bizonyára érdekli, hogy a berlini Theater am Schiffbauerdamm igazgatósága kénytelen volt a színházat bezárni, mert már hosszabb idő óta nem tudta a színészeket fizetni. A színház alkalmazottai az ügyben gyűtést tartottak és most a rendőrségen tárgyalnak az igazgatósággal.

Fütsön Antracit Tojás-Brikettel

Központi fűtésekkel és minden kályhánál olcsó, gazdaságos és szagtalan. Waggontételt és minden mennyiséget szállít, a vezér- **ALTMANN EDE** tüzifa és képviselő; széntelep

ARAD, volt Boros Béni tér 44 — Telefon 461.

Ady Endre édesanyja szétosztotta szegény székely családok között ősi birtokát

Ady-birtokot nem engedték a költő családjára átiratni

A vagyonmentésre meghatóan érdekes példát mutatott most a híres költő, Ady Endre özvegy édesanyja, aki Ér-
mindszenten teljes visszavonultságban él és csak ritkán megy Magyarországon lakó roko-
nai meglátogatására.

Az érmindszenti hetvenholdas Ady-birtokot hitvestársi öröklés címén a költő édesanyja örökölte és ott a gazdálkodást éveken át maga vezette. A vidékszerte köztiszteletben álló urasszonynak, aki *most is boldogult költő fia emtéke-
nek él*, nagy gondot okozott: miképpen biztosítsa azt, hogy birtoka ismerős kézben maradjon. Megkísérelte, hogy a régi családi vagyont Debrecenben élő fiára: Ady Lajosra irassa át. A erdélyi hatóságoknál lefolytatott hosszadalmas eljárás azonban eredménytelen volt, mert

a hatóságok a birtok tulajdonjogának magyar állampolgárra való átruházását nem engedték meg.

A sikertelen vagyonmentő küzdelmek után Adyné elhatározta, hogy vagyonát részletekben juttatja át — magyar kezekbe.

Birtokát 3—5 holdas darabokban a környékbeli földtelen lakosok között osztotta fel.

Tervének végrehajtásában csak arra vigyázott, hogy az Ady-birtok új tulajdonosai régi ismerősei egyenek. A felosztott földbirtokot részletekben *szegény székelycsaládok szereztek meg*, akik Csik megyéből vándoroltak ide s most a kapott földdarabokon kitünő dohányt termelnek. A költő édesanyjának birtokában a családi ház körül *mindössze nyolc hold* maradt, amelyen ma két öreg cselédjével gazdálkodik,

Az érdekes birtokfelosztást Adyné ritka jószívűséggel hajtotta végre. Adásvételi szerződést kötött ugyan a vásárló székelyekkel, de ezek a szegény emberek máig is alig tudtak fizetni valamit a vételárból. Ezzel azonban a nemesszívű nagyasszony mit sem törődik. Őt boldoggá teszi a tudat, hogy

az ősi családi-birtokot telekkönyvileg is átírták a székely telepésekre.

Amikor most a hálálkodó székelyek között járkal, gyakran mondogatja:

— Én csak azt tettem, amit az én drága Bandi fiam egész életében tett: nagyon szeretjük a véreinket...

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Elhibázott intézkedések

sulyosbitják a kereskedelem válságát

(Arad.) A kereskedő és a szabad kereskedelem érdekében erősen hangsúlyozott követelések

érvetelések ébresztettek figyelmet a napokban. Értékes tényezője a gazdasági életnek és valamikor erős nemzeti vagyongyarapodás forrása volt ez az osztály.

Most tengődik, mint a többi

Talán jobban is, mint a többi. Ha megcsappan a fogyasztás, elsősorban a fogyasztási cikkek közvetítője érzi meg azt a saját bőrén. Lehuzott redőnyök az üzlet megszűnését, bérbeadását hirdető plakátok, ürességtől tátongó boltok, bukások, csődök hirdetik a nagy válságot, amely valósággal megtizedeli a kereskedők sorát.

Szokássá vált, hogy amikor valamelyik osztály, vagy foglalkozási ág felpanaszolja rossz sorsát, a világválságra hivatkoznak az illetékesek és a legsoványabb vizsgálatásnak ezt a száraz kenyerét kínálják oda neki. Igazság van benne valami. De nem ez a teljes igazság.

Elhibázott intézkedések sulyosbitják a hibánkon kívül is jelentkező bajt.

A világválság megviseli a kereskedelmet is. Természetesen. Ha szélcsend van, nem daga-dozik a vitorla és álmosan halad a hajó. Ha szegény a gazda, az iparos, a hivatalnok, nincs dolga a kereskedő-

nek és akár elalhatik a pult mögött. A világválság gazdasági sílcsendje nem tesz jót a kereskedelem vitorláinak.

De...

Van itt egyéb hiba is.

Vámrendszerünk tulzásba vitte egyes iparágak védelmét.

A szándék nem volt rossz, de tulzásba estünk. Mi is mondjuk: gyártsunk itthon is mindent, amire szükségünk van és amit gazdaságosan lehet, hogy ne adózzunk fölöslegesen is a külföldnek, fejlesszük ki iparunkat és adjunk kenyeret a munkások ezreinek.

Idáig rendben van. De olyan erővel csináltunk ezt a védelmi intézkedést, mint a medve az ölelést.

Megfojtottuk vele a fogyasztást, meg a kereskedelmet.

A magas vámvédelmet kiharználta a sok protekciós iparág és olyan drágán adja portékáját, hogy a tömegek csak nézni tudják, mint a magasan ragyogó csillagot, de a zsebükkel el nem érhetik. Lecsökent tehát a fogyasztás a minimumra. A kereskedő haszna deficitre változott.

Mai forgalmával nem tudja megkeresni a rezsiköltséget.

Azért: lebontani a vámfalakat. Hadd versenyezzen az áru. Hadd legyen olcsóbb és kelen-dőbb. Hadd legyen nagy forgalom és tisztos haszon. Fogyasztónak, kereskedőnek jobb lesz. A gyáripar pedig nem fog elpusztulni.

Boldog új évet kívánok...

— Nagyon kedves magától, Szemfülessy, de mondja el gyorsan a mondókáját, mert nem igen érek rá, hogy magávalbeszélgessek

— Miért olyan büszke, szerkesztő ur, talán szintén az újpestiek táborához méltóztatik tartozni?

— Nem én, de mire olyan büszkék az újpesti hívők?

— Hát kérem a turaeredményeikre. A délfrancia válogatott az FC Barcelona kétszeri legyőzése valóban nem kis teljesítmény és a derék újpestiek büszkék is lehetnek csapatukra. Nem úgy a Hungária, amelynek aradi drukkerait kellemetlen meglepetés érte a minap. Ugyanis néhány héttel ezelőtt, amikor a III. Ker. FC Budapesten legyőzte a Ferencvárost, az aradi Hungaria drokkerek kollektív köszönőlevelet intéztek a kerületiekhez. Erre a napokban érkezett válasz, amelyben a III. Ker. FC megköszöni a gratulációt és zeméli, hogy tavasszal hasonló gratulációban fog részesülni, ha majd a Hungáriát legyőzik.

— Ebből elég, de mit szól

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

K R E B S

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshoz és a vidéki autóállomással szemben van. **Arad,** volt Boros Béni-tér 51. Fiók: v. Deák Ferenc-ucca.

a NAC fényes szerepléséhez, Szemfülessy?

— Nem valami nagy dicsőség Váradnak, hiszen a csapatban egyetlen nagyváradi játszik — az is kölcsönjátékos!

— ???

— Hát kérem: Czinczér — Arad, Remmer — Budapest (Debrecen), Chiroi II — Temesvár (Bukarest), Braun — Arad, Moravetz — Temesvár, Glanczmann — Marosvásárhely, Kovács — Temesvár, Rónay — Arad, Bodola — Brassó, Kocsis — Nagyszalonta, végül Bartha — Nagyvárad, de Törekvés.

— Igaz! Halljunk valamit a temesvári ping pong versenyről!

— A nemzetközinek és országos bajnokságnak hirdetett versenyen a temesváriakon kívül csak Arad és Nagyvárad indultak, de előreláthatólag Kadima versenyen nem vesznek részt. A rendezés ugyanis olyan kriminális volt, amilyenre még nem volt példa. A két naposra hirdetett versenyt csak a harmadik napon tudták befejezni a rendezőség hozzá nem értése következtében, mely tétlenül nézte, hogy versenyzői terrorizálják a másvárosbelieket. A szabálytalanságok

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.

A R A D, Színházépület.

és hazadolgozások sorozatára a férfi egyes verseny döntője tette fel a koronát, amelyen mindenáron az egyébként szimpatikus és jóljátszó kis Ungárt akarták győztesként kihozni és hogy ez nem sikerült, nem a pártos és analfabéta zsűrin mulott. A döntőbe jutott két aradi versenyzőt például elengedték vacsorázni és miután elmentek, mérkőzéseket tűztek ki számukra, amelynek pontjait távollétükben ellenfeleiknek adták. A visszatérő aradiak meglepve értesültek erről és csak hosszszas huza-vona után volt hajlandó a nagyliszteletű versenyrendezéségre a mérkőzések lejátszását engedélyezni. A depressimál aradi versenyzők természetesen nem tudták teljes képességeiket kifejtetni és így nem szerepelhettek tudásukhoz méltóan.

— Eltelt az idő, Szemfülessy, bucsuzzunk!

— Még egyet, szerkesztő ur, bizonyára nem tudja, hogy ki mit vár az ujevától?

— Füttyülje el gyorsan!

— *Ferdinand György* — fi-

nom angol tura öltönyt és közpöti főtitkárságot.

— *Horváth Lalyak* — nyári kapitányságot,

— *Lupsa Coriolan* — új vezetőséget a Gloriában.

— *Gubrod Pál* — deficitmentes Gloria meccset.

— *Az ATE* — kerületi bajnokságot.

— *Szabó Jani* — önműködő hadrómi köveket.

— *Burdán Miklós* — elfelejtett zsebórát.

— *A Vulturul* — első osztályba való kerülést.

— *Gherman Náci* — barátságos AMTE—Gloria meccset.

— *Darázs István* — népes bírógyűlést.

— *Schwellengraeber Kálmán* — atlétikai versenyt legalább 20 nézővel.

— *Becker Vilmos* — riffkabil turát a Ferencváros részére.

— *Szabó bácsi* — Hungária bajnokságot

És maga mit vár, Szemfülessy!

— Nem várom meg, hogy kirugjon. inkább megyek. A viszontlátásra... w—

Színház és Film Élet

Mit változtatott a beszéd a néma filmen

A közönség akadályozza a filmgyárak művészi törekvéseit — Érdekes beszélgetés Lubitsch Ernővel, a világhírű filmrendezővel

(Az Erdélyi Élet eredeti tudósítása)

(Budapest.) Mig a filmsztárok a magánérintkezésben nem éppen a legkellemesebb emberek, a filmrendezők, minden filmnek legfontosabb tényezői, egyszerűek és közvetlenek. *Lubitsch* Ernő a lehető legközvetlenebb, pedig nevéhez olyan sikerek fűződnek, mint a Hontalan hős, Oroszország, Monte Carlo és a Királynő férje.

A közönség általában nem igen tudja, hogy a tudás-

nak, a tehetségnek milyen széles skálájával kell rendelkeznie egy filmrendezőnek. Mert hiszen, amíg a színpadon a legfontosabb mégis a szerző, addig a film világában a szerző, azaz a scenáriumíró másod, harmad, sőt negyedjelentőségű. A film műsora ugyan rendszerint elsőhelyen említi a scenáriumírót, de a közönség ösztönszerűen *csak a rendező nevét jegyzi meg*. Világhírű rendezője van a világnak egy-néhány, világhírű scenáriumírója — *egyetlen egy sincs*.

A filmrendező szerepe

— Ennek egyszerű oka van — mondotta beszélgetésünk során Lubitsch Ernő. A film ma még roppant fiatal kifejezési formája a világnak, még nem termelhette ki hivatott szövszólóit. *Mi, rendezők, csak ideiglenesen töltjük be jól-rosszulszerepünket*. A helyzet ugyan is az, — hogy a jó filmscenárium írónak képekben kell kifejeznie magát. A néma film idején már szép számmal voltak hivatott filmírók, de a hangos film beköszöntésével éppen úgy eltűntek a szintérről, mint néhány filmsztár, akiket hangjuk, vagy nyelvtudásuk elégtelensége szorított le az érvényesülésről.

A néma film kitűnő scenáriumírói nem tudtak megbirkózni a dialógusokkal, ami a színpadi írók leg-sajátabb tulajdonsága. A hirtelen tő-
hez és nagy feladathoz jutó színpadi

Ernst Lubitsch

színpadi írók pedig eddigelé *nem rendelkeznek azzal a vizuális fantáziával*, ami a néma film gyakorlott íróit jellemezte. A hivatott hangos film író megszületése kétségkívül csak idő kérdése. Az ő szintérré lépése után a rendező a második helyre szorul majd.

Milyen változást jelent a *hang* a filmjátékban, a filmrendezésben s a filmnek a színpadhoz való viszonyában? — kérdezzük.

— A filmnek a színpadhoz való viszonya nem változott, — mondja a kitűnő rendező — a filmnek a színpadhoz azelőtt sem volt köze, ma sincs. Legfeljebb egy újabb vonás-

sal, a dialógussal jobban hangsúlyozza a közöttük fennálló távoli rokonságot. A rendező feladatait könnyebbé, bizonyos vonatkozásban azonban nehezebbé tette. Könnyebbé azért, mert egy új eszközt adott a kezébe. Nehezebbé pedig azért, mert a dialógussal csinyján kell bánnia. A dialógus csak arra szolgálhat, hogy

aláfestse a film eredeti kifejezését, a képeket, az arcjátékot, a gesztust, a hangulatot.

Zenei aláfestést jelenthet csupán. A dialógus mennyisége, minősége és elhelyezése egyike a legkényesebb problémáknak.

A számüzdött mult idő

— Van már valamelyes kialakult gyakorlat erre vonatkozólag? vetettük közbe.

— Van.. Szabály például az, hogy

a dialógusban sohasem szabad mult időt használni, csakis a jelen időt.

Másik szabály az, hogy harmincnál több dialógus nem lehet a normális filmben. A tulsok és nem helyén való dialógus olyan kinos érzést kelt a közönségben, mint társaságban a sokat fecsegő ember. A hang által tehát nem változott a film dramaturgiája.

A filmek gyorsan öregszenek

— Mit változtatott a hang a *filmszínészek játékán*?

— Ugyanannyit, mint a rendező munkáján. A

film játékstílusa gyakrabban változik, mint a szinpadé.

A szinpadon évtizedek multak, míg a szavalást felváltotta a naturalizmus. A film azonban a modern kor kifejezése és egyre változik a változó jelennel. A korszellem izlése, gondoskodás, érzése minden fázisában rányomja bélyegét a filmre, amely együtt halad a rohanó napokkal. Amíg ma még jó, nolnap már avult. Ez az oka, hogy *a filmek hihe-*

Harisnya és kötött-áru üzlet

»CENTRAL«

Arad, Bul. Reg. Maria 18.

Értékeset, szépet, olcsón
Hartmann Kálmán ékszerésznél,
Arad, Minorita-p.

tellenül gyorsan öregsznek. A két évvel ezelött bemutatott szindarab mit sem veszít a frissességéből a két évvel ezelött gyártott jó filmet ma már nem lehet eladni, éppen azért, mert a két év előtti szellem megnyilatkozása.

— A film hangossá válása finomabbá tette a színészek játékát. Játékban, hangban a filmszínésznek *mérsékeltenebbnek kell lennie*, mint a színpadi színésznek.

Vége felé közeledik az érdekes beszélgetés. Lubitsch Ernő utazni készül. Csomagól.

A közönség, mint művészeti akadály

— Még egy kérdést — marasztaljuk egy pillanatra. — Mi az oka, hogy tulnyomórészt vagy rossz, vagy csak középszerű filmet kap a közönség?

— Örülök, hogy alkalmam nyílik erre a kérdésre válaszolni, mégpedig, ha megengedi: — kérdéssel. Hány művészileg elsőrendű filmnek volt sikere? Felelek ön helyett.

Talán egynek sem. A nagyon jó, értékes filmek megbuktak. A közönség még nem értékeli eléggé a művészt.

A publikumot a tömegáru fogja meg és a filmgyárak, amelyek elvégre üzleti vállalkozások, azt szállítják, ami a tömegizlésnek megfelel. Ezen két dolog változtathatna. Egyik az lenne, ha a tőke az egész világon altruistává változna s évekig áldozna millió és millió dollárt, márkát, frankot, fontot, hogy a világ népeinek az izlését abszolút művészi filmnek bemutatásával rohamosan fejlessze. Ez alig várható. Meg kell várni, amíg a közönség a művészib filmek sikerével buzdítja a filmgyártást magasabb régiók felé vezető utakra. Utakra, amelyeknek az iránya mindenképpen magasba vezet, csak a menetsebességnek az üteme problematikus.

A szálló előtt már harmadszor dudált figyelmeztetón az indulásra kész autó. Vitte magával a világhírű rendezőt további utakra, további sikerek felé...

M. I.

Bizonyára érdekli, hogy az amerikai rendőrség új rendszert vezetett be a bűnözők nyilvántartása tekintetében, hogy e nagyobb bűnösökről hangosfilmfelvételeket készítsenek. A felvevőgép előtt beszélni és mozogni kell a delikvensnek. A filmeket minden amerikai rendőrállomásnak megküldik, hogy a detektívek a mozi révén megismerkedhessenek a világ bűnözőivel.

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. **Téli öltönyök és téli kabátok. Trench-coat.** Nem gyári áru! Minden drb. saját készítmény. Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel. Merkur bevásárlási könyvre 6 havi hitel

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

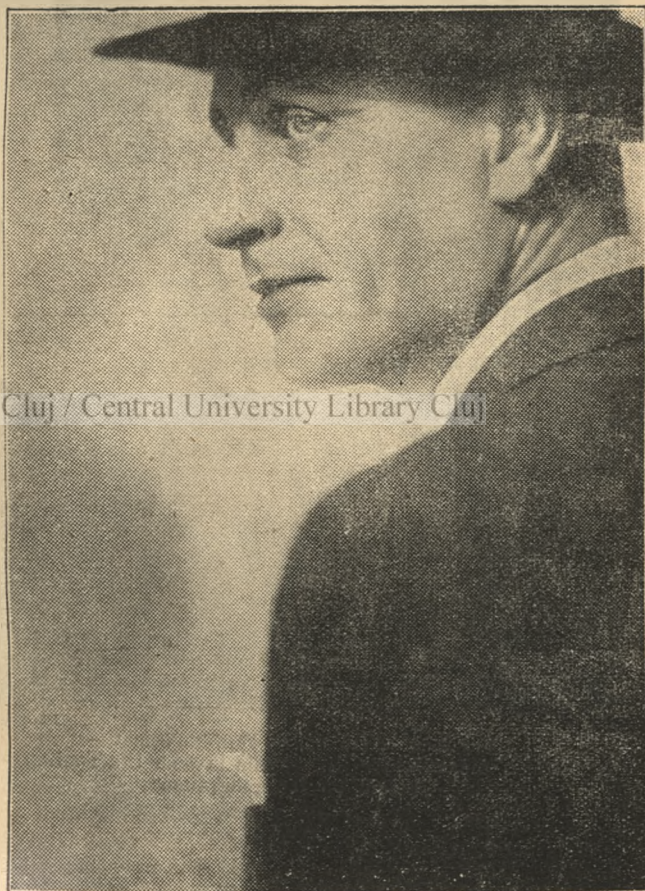
A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

Hajnali merénylet

A városi mozi egy világhíres detektívfilm előadásával szolgál a közönségnek újvra. A Hajnali merénylet egyesíti a detektívfilm feszültségét, izgalmát, meglepetéseit, a vigjáték, sőt itt-ott a bohózat kedvességével könnyed - ségével, szórakoztató anyagával, szellemével és humorával. Szinte azt lehetne mondani többféle sikon, többféle színpadon zajlanak — az események, hogy aztán közös vonalban, a közönségre való hatás erejében egyesüljenek és mindazt nyújtják, ami a teljes szórakoztatásnak feltétele. —

Ugyanazon rendőrség emberei között

vannak olyanok, akik nem rendőri tevékenységükkel keltenek érdeklődést, hanem például nagyszerű étvágyuk a szórakoztató elem, vannak bűnözők, kétségtelenül utolsó em-

Phot. Ufa

Karl Ludwig Diehl als Petersen
in dem großen neuen Kriminaltonfilm der Ufa
„Schuß im Morgengrauen“ (Regie: Alfred Zeisler)

berek, de éppen ezeknek van néha a filmekben megnyerő és emberi rokonszenvet kiváltó gesztusuk. Itt nincsenek százszázalékos gazemberek, a film pergetése idején, csak a végső felvonásban látszik meg, ki milyen bűnös.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Phot Ufa

Ery Bos — ein neues Tonfilmgesicht —
spielt die weibliche Hauptrolle in dem Ufa-Tonfilm
„Schuß im Morgengrauen“

Jenkins, rendezte: Alfred Zelsler. Szereplők: Taft Joachim : *Heinz Salfner*, Irene: *Ery Bos*, Petersen: *Karl Ludwig Diehl*, Bachmann: *Theodor Loos*, Dr. Sandagg: *Fritz Ode-
mar*, Klotz: *Peter Lorre*, Müller IV.: *Gerhard Tandar*, Bobby: *Kurt Vespermann*. A film meséje röviden a következő:

Harisnya, keztyű, kézimunka hozzávaló árengedménnyel:
WEISZ ÉS BENJAMIN CÉGNÉL

— Virradatkor, egy elhagyott erdei uton dideregve vár két detektív. Vajjon miért rendelte őket Müller éppen ide, erre az elhagyatott helyre éjnek idején? — Egy lövés szakítja meg a hirtelen az éjszaka csöndjét. A detektívek figyelnek. Egy autó közeledik, de milyen különös módon, — bizonytalanul ingadozik ide-oda. Vajjon nem részeg-e a vezetője? Nem részeg, de — halott! A két detektív kinyitja az autó ajtaját és egy halott esik ki belőle. Müller az, aki Joachim Taft nevű tekintélyes ékszerész különleges üzleteit és e magányos helyen lévő villáját akarta megfigyelni. Egy lövés törte el az autó ablakát. De ki löhetett?

Autó robot az uton a város felé. Hiába integetnek, nem áll meg.

Reszkető kézzel rakosgatja könyveit Bachmann nevű könyvkereskedő. A feketehaju Lola segédkezik neki. Egy férfi lép be, aki a bünyügyi rendőrség embere és letartóztatja Bachmann. Bachmann kimagyarázkodik. Csak azért nem állt meg az autójával, mert — reszkető, beteges kezével — nincs vezetési igazolványa. A lövést nem hallotta.

A benzinkut kezelőjét is kihallgatják. Azt látott egy férfit — Müllert — aki négy óra hosszat várt az autóban a villa előtt, bár a villa hetek óta lakatlan. Az autóban még egy férfi ült, egy biztosító mondja a kezelő nevetve — az azonban kiszállt.

A Taft-villa előtt elegáns férfi csönget. Idegesen ütögeti botjával a járdát. A ház ugylátszik tényleg lakatlan. Nem veszi észre, hogy Bobby, a biztosító figyel!

Taft ékszerész berlini üzleti utról tér haza egy nyári éjszaka. Autó állja el az útját és két szemtelen módon kér tőle pénzt. Ismeri őket nagyon jól, hisz sok gyanús üzletben voltak segítő társai. Pénze azonban nincs már. Ekkor figyelmeztetik arra a nagy briliánsgyűrűre, mely Irén nevű elvált feleségénél van, aki egy potsdami szállóban lakik.

Ne dobja el használt autógummiját, mert megfelelő ráfizetés mellett

Szortírozott raktár!
Friss áru!

Közvetlen
beszerzési forrás!

világhírű autógummi cserélem be-
HIRSCHMANN KÁROLY ARAD,

Strada Gheorghe Lazar No. 17.

Taft megígéri, hogy ellopja Iréntől a kulcsot és a fűtőtest alá helyezi, ami sikerül is neki. Nemsokára egy elegáns ur — aki a Taft villát nagy érdeklődéssel figyelte — keresi fel a szállodát. Különösen a 104 sz. szoba érdekli, melyben Tatfné lakik. A szoba üres, gyorsan belép, de a mellette levő fürdőszobából gyanus zörejt hall. Gyorsan ki akar menni, de ott látja Bobbyt, a biztosítót. Újból be tehá a szobába. Erre szól a telefon. Irén siet a telefonhor. Dr. Sandegg bejelenti, hogy érte jön. Jó, egy negyed óra múlva jöhet. Irén megfordul és az ijedtségéből dermedten látja szobájában az idegen férfit. Alig tud lecsillapodni. Kopogás és Dr. Sandegg lép be. Irén felháborodik Sandegg hirtelen megjelenésén. A mellékszobában fogadja. Sandegg az ajtón keresztül bocsánatot kér, de közben kezei nem pihennek. Gyorsan felveszi a fűtőtest alól a kulcsot, kinyitja a szekrényt, megfogja a kazettát, de erős kezek ragadják meg... küzdelem... Dr. Sandegg menekül abból a szobából, melybe oly reményteljesen jött és innen folytatódik a bonyodalmas historia, mely példátlanul izgalmas jelenetekben bővelkedik.

Kadettek

A katonaelet furcsa és vidám jeleneit sokszor láttuk már különböző filmekben, melyek mind csak azt mutatták be, „milyen jó is katonának lenni.“ Ezeknek filmeknek szerzői és rendezői ugyilatszük gyengeelméjünek képzelik el Európa moziközönséget, mely szerintük néhány év alatt elfelejtette már a háboru minden borzalmát, szörnyüségét és igazságtalanságát és ujra szépek ismeri fel a „vitézi“ életet. Ma még él az a generáció, melynek negy rettetés év nélkülvöseit és bizonytalanságát szenvedte keresztül a háboruban és a végén rájött, hogy az egész erőfízetés hiábavaló volt, az emberiség nem haladt előre, hanem évtizedek munkája veszett kárba a háboru pusztításai következtében. Ez generáció tudja, hogy nincsen hősieb bátorság, csak fogsikorgatva végzett kötelességteljesítés, hogy nincsen lelkes elszántság, csak reszketve féló nekilödulás. A ma élő nemzedék nem hiszi el a békeévek kedélyes katonaeletet sem, a haragot tettető őrmestert és jószívü tábornokot nem látta, soha az életben csak a kényszerü álarcha szóritott, emberieességükből kivetközött, szadista altisztek kinzásaira emlékszik.

Marlene Dietrich is az **Waldheim** ártalmatlan

soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján! Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

B. U. É. K.

K ö n i g é s L á z á r

nemzetközi szállítványozási vállalat Arad, Str. Bucur 3

A hadgyakorlatokat sem úgy fogja fel, mint a filmírók, a könnyű szerelem alkalmi kerítőjének, hanem verejtékes munka és dorgálástól való félelem győtrödeses heteinek. Igazán csak gyermekeknek és gyengeelméjűeknek lehet már szépnek festeni a katonaeletet, melyet az okos ember egyelőre szükséges rossznak tart, nem pedig a humor eldorádójának. A hadiszergyárosok titkos háborus propagandája azt hiszi azonban, hogy mint békeidőkben, ma is ilyen módon a művészet mézes nadrágával tudja az európai népeket kábulatban tartani és megkedveltetni velük azt az eszmét, mely egészségük életük kockáztatását követeli és hasznot, csak Krupéknak és Schneider-Creusotnak.

Szerencsére a katonabohózatok ürestefjü és pénzéhes szerzőin kívül, vannak olyan írók is, mint Remarque és utánzóik, akik vaiódi képben mutatták be a háborút és kellőképpen ellensúlyozták filmen is, a tatárjárásszerű komédiák butító hatását. A szinpadon Földes Imre még békeidőkben hü képet adott A Császár katonáiban a katonatisztek bajairól, belső életük sirárságáról és foglalkozásszerű szintelenségéről. Most végre megjelent a filmen is a Császár katonáinak méltó utódja a Kadettek, mely a katonaeletet igazi valóságában ábrázolja. Ez a film távol áll a Bressart bohózatok léhaságától, izgalmas színmű, melyben embereket látunk, nem pedig katonaruhába öltözött bábokat. Az érző szív ott dobog az egyenruha takarója alatt és megnyilatkozik a katonaeletben is. Előttünk a „citra nyomoruság“ minden árnyoldala, anélkül, hogy túlzásokba merülne és vígjátékokkal ellenkező hibába esne.

A film főszerepét a legnagyobb német színész, Bassermann Albert játssza és az ő személye garanciára arra, hogy a legkényesebb művészi igények is kielégülhetnek a film előadása alkalmával. Bassermann a néma film gyermekkorában, még a háboru előtt megmutatta, hogyan lehet művészi alkotást nyújtani az addig vásári komédiaként kezelt filmen is. Az „Egy test két lélek“ és „A király“ már abban az időben olyan alakítások voltak, hogy az írók és a művészek, de minden intellektuell figyelmét felhívták a filmművészetre és beláttatták, hogy a film egészen újszerű megnyilatkozása a művészetnek. Amikor a hangosfilm érája következett el, Bassermann volt az első egyike, aki részt vett az új műfaj

Harisnyát és kötött árut sehol sem vásárolhat olyan olcsón, mint a közismert

B O G Y Ó A.

áruházban, a FEHÉR KERESZT épület olt Deák Ferenc ucca részén. 00—00—

Oriási hőség lesz szobájában, ha Boros fatelepen vásárol.

Volt Óvár-tér. — Telefon 591.

ápolásában és fejlesztésében. Azóta jobbnál jobb alakításai peregték le előttünk és minden egyes alakítása meglepetést hozott. Ezért várja az aradi közönség nagy érdeklődéssel az új drámát, melyben Bassermann magasrangú katonatisztet alakít.

A Kadettek erdélyi bemutatója Temesváron volt néhány héttel ezelőtt és a film nagy sikert aratott. Azóta több városban lepergették és már mindenütt a közönség osztatlan tetszése mellett, Aradi bemutatója kétségtelenül a diadalut egyik további állomása lesz.

Szegény leányt nem lehet elvenni

Irta: Zágón István — Rendezte: W. Thiele — Zene: M. Krauss

Fülbemászó dzseszmuzsika, ellenálhatatlan humor, pazar rendezés, szerelem. Hermann Thimig nem akar, Szóke Szakáll táncol, Renata Müller hálóingben . . .

Herz was willst du noch mehr?

Szegény leányt nem lehet elvenni. Ez csak természetes. De a szegény leányt mégis elveszik, ha olyan bájos, mint Renata Müller. Ez még természetesebb.

A házasságközvetítőnek nincsen szive. Hiszen, ha lenne, nem boronálná össze az egymáshoz nem illő párokat. Ezt mindenki tudja. De ha végül mégis akad egy pár, amely mindenképpen egymáshoz illik, akkor neki is megolvad az ajécesap, amit a szive helyén visel. Ezt is mindenki előre láthatja. De hogy végül az elérzékenyült szív mégis összehozza az üzletet, ez már meglepetés.

Hogy Renata Müller elragadó, az nem újság. Hogy a legpazarabb estélyi ruha épp úgy hat rajta, mint a munkaköpeny, vagy a szobaleány köténye, ezen sem lepődik meg senki. De hogy egy jól szabott hálóing is ennyire emelje slakját, ez már boszorkányság.

Hogy Szóke Szakáll kitünő humorista, ezt már többször tapasztalhattuk. Hogy a legferdebb helyzeteket is finom humorral oldja meg, az régi dolog. De hogy esetlennek látszó alakja ennyi sikket rejtjen, ez egyenesen bámulatos.

Kiváló minőségű bükk és tölgy **parketta**
Mindennemű l. osztályu száraz **tűzifa**
Bohn gyártmányu „Ultrasejt“ téglá
és cserép

Kornis Testvérek R.-T.-nál,
Arad, Strada Alexandri 1. (volt Salacz-
ucca) Telefon 501.

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása

új gépekkel és legmodernebb eljárással legszebben, leggyorsabban
Arad, Str. Stroiescu 13. (v. Teleky-u.)

Hoszpodár-nál

**A legszebb
fehérneműk**

Ruttkay & Botye

cégnél, Arad, megyeházzal szemben

Hogy a tangó fülbemászó, a boszton kedves és a fox gyújtó, az senki előtt sem titok. Hogy a dzsesz uj szint hozott a zenébe, az már szinte elcsépelte. De hogy még a dzseszbe is ennyi új szint, ritmust, melódiát lehessen hozni, ez szinte hihetetlen.

Fülbemászó dzseszmuzsika, ellenálthatatlan humor, pazar rendezés, szerelem. Hermann Thimig nem akar, Szóke Szakáll táncol, Renata Müller hálóingben... ez a Szegéy leányt nem lehet elvenni...

A fordulatos cselekmény röviden a következő:

— A három Goll fivér lakásában nagy felfordulás van. Semmi sem ment simán és egész biztos, hogy Robert, a legidősebb, megint elfog késni az irodából. És még az utolsó percben beállított Bernstein, házigazda és házasságközvetítő egy személyben és követeli a háromhónapos házbérhátralékot Szegény Robertnek tényleg nem könnyű a dolga, éppenséggel nem fejedelmi fizetéséből még két fivéréét is el kell tartania. Egy vigasztalása azonban mégis van Robertnek: Gerda Arnold, aki ugyanannál a gramofoncégnél van alkalmazva, ahol Robert a propagandafőnöki állást tölti be. Ma is sikerült neki Robert késését a szigorú főnök Kortén igazgató előtt eltusolni. Robert hálás akar lenni ezért a szolgálatért. A mai opera előadásra két szabagjegye van és az egyiket Gerdának ajánlja fel. Együtt mennek az operába, ahol a szünet alatt főnökükkel találkoznak össze. A főnök bemutatja őket a társaságban levő Holbach kisasszonynak, egy nagyiparos leányának, aki Robertet meghívja villájukba egyik napra délutáni teára. Gerda szereti Robertet és hallván a meghívást, nagyon elszomorodik. Amint aztán a főnök meghívására Robert az est további részét az igazgató és a fiatal hölgy páholyában tölti el, Gerda mélyen megsértve, hagyja ott az előadást.

Bizonyára érdeklí, hogy az ismeretlen célu vonatok mintájára egyes német filmszínházak új módszert alkalmaznak létogatottságuk növelésére. Filmjeik címét nem hirdetik, hanem a közönség meglepetés várja az előadáson. A publikum nem tudja, hogy milyen darabot néz meg. A reklámot azzal növelik, hogy díjat sorsolnak ki azok között a nézők között, akik eltalálják a címét és pontosan felsorolják a szereplők nevét.

Prosenszky

hölgyfodrász volt Szent László-u. 2. (Strada Cloșca)
Villanyondoláló gép. Tartós hajhullámok. — Hajfestés és paróka készítés. — Olcsó ár.

B. U. É. K.

BUTTINGER TERÉZ
legszebben fényez, mos, vasal. — Arad, Str. Consistorului (volt Batthyányi-u.) az udvarban.

Gerda felismeri a veszélyt, amely Robert és a gazdag Holbach kisasszony barátságából támad és elhatározza, hogy szeretett Robertjét egy egész különös módon fogja magának biztosítani. Tizennégy napi szabadságot kér, elmegy Robert lakására, és annak mit sem sejtő öccsénél Paulnál, sikerült keresztülvinnie, hogy a három fivér házvezetőnőjének alkalmazza. Amikor Robert este hazajön, megszokott nagy rendtelenség helyett egy tiszta rendes otthont és szépen megterített asztalt talál.

Gerda terve azonnali eredménnyel járt volna, ha Sigurd Bernstein háziúr, és házasságközvetítő nem lett volna. Bernstein ur hallott Robert és a gazdag Holbach kisasszony ismeretségéről és elhatározta, hogy ennek a házasságnak létre kell jönnie. Lévény nagy jutalékra kilátás. De Gerda is tudott magán segíteni. Bernsteinnek volt még egy kliense, Alois Novak, egy lebowitzi birtokos, aki mindenáron nősülni akar. És Robert legnagyobb bámulatára Gerda ezzel a Novak urral akarja magát eljegyezni. Már a napot is meghatározta, amelyen Lobowitzba utazik, hogy az esküvőt megtartsák. Ugyanezen a napon kellene, hála Bernstein ur fáradozásainak Robert és Holbach kisasszonynak is összekerülni.

És most kitűnik, hogy Gerda számítása helyes volt. Robert félelmében hogy Gerdát elveszitheti, a Holbach házban tartandó estély Gerda után utazik. Bernstein fel van háborodva és joggal, mert amíg Novak részére Krausené, Robert volt gazdasszonya személyében pótlást talál, Robert és Gerda jutalékmentesen találják meg egymást.

B. U. É. K.

Iosif ROBITSEK József

Fűszer-, gyarmat- és festék nagykereskedő.
Arad, Str. Crișan (volt Karol na-ucca) 1.

Tel.
809.

F I C K J Ó Z S E F

legolcsóbban fest, tisztít női és férfi ruhákat. — Függyönyök és fehérenemük mosása, — Gallért legszebben fényez. — Üzlet: Arad, Lutheránus templommal szemben. Telep: volt Rákóczy-ucca 17.

A legmodernebb kötött és szövött árúk. pulloverek, mellények, harisnyák, mélyen leszállított árban kaphatók

Bársony Andor

Piața Avr. Iancu 18. zzzletében.

Legujabb divatu

f ü z ő k,
gyógyhaskötők

elsőrangú kivitelben, füzők javítása, tisztítása olcsó áron

Világné és Székelyné

fűzőspecialistáknál. Weitzer J.-u. 2—4. Minorita-palota.

Orvosi kozmetikai intézet,

Arad, Str. Románului (Zrinyi-u.)
14. Szőrtelenítés, szemőlestávoltás, arcápolás (olcsó bérletben is) Esti kikészítés.

Külön tisztviselői árak.

Hirdessen az „Erdélyi Élet”-ben

HOTEL

CENTRAL

ARAD

Központi fűtés! Hideg és meleg folyó
 víz! Példás, figyelmes kiszolgálás! —
 Ragyogó tisztaság! Meglepően olcsó
 árak! Kereskedőknek és utazóknak
 nagy kedvezmény! 000000000

**Rádiók, csillárok
 a legnagyobb
 választékban**

Elemek, minden gyártmány
 nagyban és kicsinyben. —
 Villanfelszerelési munká-
 latok pontos, gyors, meg-
 bízható és lényegesen le-
 szállított árakban. 0-0-

Kalmár

v. Weitzer János-u. 1.

Burza Testvérek, Arad

Bul. Reg. Ferdinand 23.

Konyhafelszerelési cikkekben, takarékos tüzhelyekben, kály-
 hákban, épület- és butorvasalásokban, asztalos, lakatos és
 kovács szerszámokban állandó nagy raktár.

**Rádió,
 Csillár.
 Villanszerelés
 legolcsóbban**

**Varga Testv.-nél
 Str. Alexandri I.**

Szaküzlet optikai és finom solingeni
 aczélárúkbán: beretvák, ollók stb.

köszörlöde

Orthopaed készülékek és műlábak készítése.

Tejnor Ferenc és Tsa
 optikus és késműves. Arad, Piața
 Avram Iancu Szabadság-tér No. 21

Bélyegzőket olcsón, jól és
 azonnal készít **STAMPA**
 bélyegzőgyár Arad, a főpostával szemben

Szilvesztert
 legkelle-
 mesebben a

DÁCIA

kávéházban vagy
 külön termé-
 ben töltheti.

Tánc, — Jazz, — Cigányzene.

Neuländer bundák
olcsóbbak és jobbak, mint Budapesten
Arad, Fischer Eliz palota.

Széna,
here,
szalma

BOROS

fa- és szénakereskedőnél volt
Óvár-tér. — Telefon 591

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.
Elkülönített játéktermek. Szeparált bridge-
szalon. Estéknként parkettánc. Aradváros közön-
ségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek
Vojtek gyógyszertár

BCU Cluj / Central University Library Cluj

K N A P P

gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
volt Weitzer-ucca 11. — volt Magyar-ucca 10.

**Csak az árak olcsók — minő-
ségünk változatlanul jók!**

GOLDSTEIN LAJOS DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-ucca) 2.
Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

Megnyílt a

„Revü“ uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legujabb szabásu ruhák.
Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

Kiadja az „Erdélyi Élet“ Lapkiadó Vállalat.

Tip. Lovrov, Arad.